

KOMISSION VASTAUKSET

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ERITYISKERTOMUKSEEN

**Hanketulosten pysyvyys maaseudun
kehittämisessä:** useimmat hankkeet jatkavat
toimintaansa vaaditun ajanjakson, mutta
pysyvämmätkin tulokset olisivat mahdollisia

Sisällys

TIIVISTELMÄ (kohdat I–VI)	2
JOHDANTO (kohdat 1–14).....	3
TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 15–19).....	4
HUOMAUTUKSET (kohdat 20–65)	4
JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 66–70).....	6
Suositus 1 – Kohdennetaan menot paremmin elinkelpoisiin hankkeisiin.....	6
Suositus 2 – Lievennetään riskiä siitä, että rahoitettuja kohteita otetaan henkilökohtaiseen käyttöön.....	6
Suositus 3 – Hyödynnetään arvioinnissa suurten tietokantojen tarjoamia mahdollisuuksia	7

Tässä asiakirjassa esitetään Euroopan komission vastaukset Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautuksiin [varainhoitoasetuksen](#) 259 artiklan mukaisesti, ja se julkaistaan yhdessä erityiskertomuksen kanssa.

TIIVISTELMÄ (kohdat I–VI)

Komission yhteinen vastaus:

Ohjelmakausilla 2007–2013 ja 2014–2020 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahastosta) tuettiin edelleen muun kuin maataloustoiminnan monipuolistamista sekä kannustettiin muun muassa infrastruktuuriin tehtäviä julkisia ja yksityisiä investointeja maaseutualueilla maaseudun kehittämistä koskevien unionin prioriteettien mukaisesti. Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin periaatteen mukaisesti tukea myönnetään kansallisissa tai alueellisissa maaseudun kehittämissuunnitelmissa, joiden hallinnoinnista ja valvonnasta vastaavat jäsenvaltiot ja komissio, ja jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteet, sen varmistamiseksi, että EU:n talousarviosta rahoitettavat toimet toteutetaan asianmukaisesti ja tehokkaasti ja noudattaen sovellettavia EU:n ja kansallisia sääntöjä.

Komission mielestä on ratkaisevan tärkeää erottaa toisistaan lakisääteisen pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson noudattaminen ja sellaisten tuettujen hankkeiden pitkän aikavälin vaikutusten arviointi, joiden toiminta jatkuu lainsäädännössä edellytetyn ajanjakson jälkeen. Lainsäätäjät sopivat soveltuvin osin asetuksen (EY) N:o 1698/2005 72 artiklassa kaudeksi 2007–2013 ja asetuksen (EU) N:o 1303/2013 71 artiklassa kaudeksi 2014–2020 säädetyistä pysyvyytsuunnitelmista, eikä ole olemassa oikeusperustaa, jonka nojalla voitaisiin järjestelmällisesti vaatia tai valvoa, että hankkeiden toiminta jatkuu lakisääteisen pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson jälkeen. Tämä aiheuttaisi myös kohtuuttoman hallinnollisen rasitteen kansallisille hallintoelimille.

Komissio pitää myönteisenä, että monet tuetut hankkeet jatkavat toimintaansa vuosia lakisääteisen pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson jälkeen. Komissio katsoo, että monipuolistamistoimenpiteet johtavat maaseudun elinkeinoelämän monipuolistumiseen pitkällä aikavälillä ja että joidenkin yritysten toiminnan tai tuettujen hankkeiden lopettaminen ei välttämättä johdu siitä, että alkuperäinen hanke ei ollut taloudellisesti elinkelpoinen. Komissio katsoo, että näitä havaintoja olisi hyödyllistä analysoida lähemmin esimerkiksi vertaamalla niitä kyseisten alojen taloudellista elinkelpoisuutta koskeviin yleisiin tietoihin, yrityksiin, jotka eivät saaneet julkista rahoitusta, ja niiden keskimääräiseen elinkaareen, sekä tuettuihin hankkeisiin mahdollisesti vaikuttaneisiin muihin ulkoisiin tekijöihin, kuten makrotalouden kehityssuuntauksiin.

Vuosien 2023–2027 uudessa yhteisessä maatalouspolitiikassa (YMP), jonka yleisenä tavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta, on tarkoitus myöntää tukea samanlaisiin hankkeisiin. Asetuksessa (EU) 2021/2115 ja asetuksessa (EU) 2021/2116 esitetyn uuden täytäntöönpanomallin mukaisesti kauden 2023–2027 uudella YMP:llä pyritään parempaan tuloksellisuuteen ja parempiin tuloksiin sen tavoitteiden suhteen. EU:n oikeudellisessa kehyksessä säädetään vähemmän velvoittavasti tuensaajiin suoraan sovellettavista säännöistä, mikä jättää jäsenvaltioille enemmän joustovaraa tuen suunnitteluun ja tukiehtojen määrittämiseen tarpeiden ja kansallisten olosuhteiden mukaisesti. Näin ollen jäsenvaltioiden on YMP:n strategiasuunnitelmissa ehdotettava eri tukitoimityyppien kannalta asianmukaisia pysyvyytsuunnitelmia. Arvioidessaan suunnitelmia komissio kiinnittää asianmukaista huomiota tavoitteiden tarkoituksenmukaisuuteen ja suunnitellun tuen kokonaisstrategiaan sekä ehdotettujen tukitoimien suunnitteluun. Lisäksi komissio on valmis tukemaan jäsenvaltioiden välistä vaihtoa hankkeiden taloudellisen elinkelpoisuuden parantamiseksi pitkällä aikavälillä.

Komissio hyväksyy suositukset.

JOHDANTO (kohdat 1–14)

Komission vastaukset:

07. Vaikka evaluaatiotutkimuksessa tehdään tiettyjä päätelmiä, itse kertomuksessa ei suljeta pois hankkeiden myönteistä vaikutusta¹ maaseutualueiden elinkeinoelämän monipuolistamiseen, vaikka tilintarkastustuomioistuin katsoo vaikutuksen olevan vähäinen.

Ks. myös komission vastaus kohtaan 61.

10. Jäsenvaltiot ja komissio vastaavat yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin periaatteen mukaisesti maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista ja valvonnasta niille asetuksessa (EU) N:o 1303/2013 ja asetuksessa (EU) N:o 1305/2013 sekä asetuksessa (EY) N:o 1698/2005 säädettyjen tehtävien mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet, myös lainsäädäntö-, sääntely- ja hallintotoimenpiteet, sen varmistamiseksi, että EU:n talousarviosta rahoitettavat toimet toteutetaan asianmukaisesti ja tehokkaasti ja noudattaen sovellettavia EU:n ja kansallisia sääntöjä.

11. Asetuksessa (EU) 2021/2115 ehdotetaan uutta täytäntöönpanomallia, jossa siirrytään vaatimusten noudattamisesta tuloksiin ja tuloksellisuuteen antamalla jäsenvaltioille enemmän joustovaraa täytäntöönpanon osalta.

Ks. myös komission vastaukset tiivistelmään.

KOHDAT 12 JA 13. Komission yhteinen vastaus kohtiin 12 ja 13:

Vuosien 2023–2027 YMP:n strategiasuunnitelmiin sisältyvien pysyvyyshaavimusten osalta komissio kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään tällaisia määräyksiä suunnitelmiinsa tarvittaessa ja kyseiseen tukitoimittyyppiin mukautettuina.

Ohjelmakaudella 2014–2020 pysyvyyshaavimukset vaihtelivat. Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 71 artiklassa säädetään viiden, kolmen ja kymmenen vuoden (jos kyse on yrityksen siirtämisestä EU:n ulkopuolelle) pysyvyyshaavimuksista tuensaajalle maksettavan loppumaksun jälkeen tai valtioneukisäännöissä vahvistetun määräajan kuluessa.

TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 15–19)

Ei komission vastauksia.

---

¹ Synthesis of Rural Development Programmes (RDP) ex-post evaluation of 2007–2013 – Evaluation Study, s. 16.

HUOMAUTUKSET (kohdat 20–65)

Komission vastaukset:

KOHDAT 21–23. Komission yhteinen vastaus kohtiin 21–23:

Komissio toteaa, että kaikki otokseen poimitut 879 matkailumajoitushanketta saivat rahoitusta kaudella 2007–2013 ja että ne kaikki olivat täyttäneet viiden vuoden pysyvyysvaatimuksen ja siten myös lakisääteisen vaatimuksen tältä osin.

Lisäksi komissio muistuttaa, että kertomuksessa käsiteltyjen seikkojen lisäksi on olemassa muita ulkoisia tekijöitä, jotka määrittävät yrityksen elinkaaren.

KOHDAT 24–27. Komission yhteinen vastaus kohtiin 24–27:

Komissio korostaa, että useimmat otokseen sisältyvät hankkeet noudattivat lakisääteistä pysyvyysvaatimusta. Tiedot siitä, miksi osa hankkeista ei ole enää toiminnassa, sekä vertailu sellaisten samankaltaisten yritysten normaaliin elinkaareen, jotka eivät saaneet julkista rahoitusta, antaisivat lisätietoa arviointia varten.

33. Komissio toteaa, että kaikki laatikossa 2 tarkoitetut hankkeet, myös ne kaksi hanketta, joiden toiminnan kesto oli alle viisi vuotta, lopettivat toimintansa niiden lakisääteisen pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson jälkeen.

36. Kuten kaaviosta 5 käy ilmi, vuosien 2014–2020 oikeudellisessa kehityksessä sääntöjä muutettiin vuosien 2007–2013 oikeudelliseen kehitykseen verrattuna siten, että pysyvyydeltä edellytetty ajanjakso alkoi hankkeen loppumaksusta. Tämä johti siihen, että pysyvyydeltä edellytetty ajanjakso oli asianmukaisempi ja että Bulgarian esimerkin kaltaisilta tilanteilta vältyttiin kaudella 2014–2020.

KOHDAT 38–46. Komission yhteinen vastaus kohtiin 38–46:

Valintakriteereitä on otettu käyttöön, jotta voidaan asettaa etusijalle ja valita korkealaatuisia hankkeita, joilla edistetään tavoitteiden saavuttamista. Jotta lisätään todennäköisyyttä siitä, että tuetut hankkeet ovat taloudellisesti elinkelpoisia pitkällä aikavälillä, niihin on kuitenkin liityttävä maksajaviraston suorittama laadullinen arviointi kustakin hakemuksesta. Tuettujen hankkeiden pitkän aikavälin vaikutus riippuu myös monista ulkoisista tekijöistä.

Kaudella 2014–2020 komissio on jäsenvaltioille antamissaan ohjeissa korostanut valintakriteerien asianmukaista käyttöä kauteen 2007–2013 verrattuna, jotta varmistetaan hakijoiden yhdenvertainen kohtelu, taloudellisten resurssien parempi käyttö ja toimenpiteiden kohdentaminen maaseudun kehittämistä koskevien unionin prioriteettien ja oikeudellisen kehityksen mukaisesti. Komissio jatkaa toimiaan, joilla se pyrkii varmistamaan hyvien käytäntöjen vaihdon jäsenvaltioiden välillä myös vuosien 2023–2027 YMP:n strategiasuunnitelmissa käytettävien valintakriteerien osalta. Jos tuensaajat eivät noudata vaatimuksia yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa, vastuuviranomaisten on toteutettava toimia seuraamuksia ja takaisinperintää koskevien sääntöjen mukaisesti. Komissio myös tarkastaa, että jäsenvaltiot noudattavat vaatimuksia. Jos jäsenvaltioiden hallinnointi- ja valvontajärjestelmissä on puutteita, komissio voi ehdottaa rahoitusoikaisuja.

Komissio huomauttaa, että laatikossa 5 esitetty esimerkki kuvaa tilanteita, joissa edellytykset on (mahdollisesti) täytetty keinotekoisesti (asetuksen (EU) N:o 1306/2013 60 artiklan sisältämä säännösten kiertämistä koskeva lauseke) tai jopa toimittu vilpillisesti.

52. Komissio kannustaa jäsenvaltioita tarjoamaan tukea rahoitusvälineiden, kuten lainojen ja takausten, muodossa erityisesti taloudellisesti elinkelpoisiin investointeihin, jotka tuottavat tuloja tuensaajalle.

KOHDAT 54 JA 55. Komission yhteinen vastaus kohtiin 54 ja 55:

Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa kansallisten viranomaisten tehtävänä on valvoa EU:n rahastoista rahoitettuja hankkeita ja käynnistää takaisinperintä, jos EU:n ja/tai kansallisia sääntöjä ei ole noudatettu. Kansallinen todentamisiviranomainen tarkastaa maaseudun kehittämisen menot vuosittain. Komissio suorittaa lisäksi jäsenvaltioissa riskiperusteisia tarkastuksia sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi.

Tilintarkastustuomioistuimen Romaniassa ja Bulgariassa havaitsemista ongelmista komissio haluaa huomauttaa, että Bulgarian viranomaiset ovat käynnistäneet aiheettomasti maksettuja varoja koskevat takaisinperintämenettelyt, jotka aloitettiin jo komission AGRI-pääosaston tarkastuksen jälkeen vuonna 2017 tekemän rahoitusoikaisun seurauksena. Takaisinperintämenettelyt ovat kuitenkin monimutkaisia, koska suurin osa takaisinperinnän kohteena olevista tuensaajista on haastanut Bulgarian viranomaiset oikeuteen. Lisäksi jotkin näistä tuensaajista ovat tehneet komissiolle ja Euroopan parlamentille useita valituksia. Komissio arvioi parhaillaan näitä valituksia.

Aiemman ohjelmakauden 2007–2013 osalta komissio on tarkastanut (vuodesta 2011 lähtien) matkailumajoitukseen liittyvät toimenpiteet (lähinnä toimenpiteet 311, 312 ja 313) yhdeksässä jäsenvaltiossa. Kahdessa jäsenvaltiossa havaittiin puutteita asianmukaisten menettelyjen täytäntöönpanossa.

Ohjelmakauden 2014–2020 osalta komissio tarkasti alatoimenpiteen 6.4 (josta rahoitetaan myös majoitusliikehankkeita) 21 tarkastuksella, jotka kattoivat 12 jäsenvaltiota. Komissio havaitsi neljässä jäsenvaltiossa puutteita asianmukaisten menettelyjen täytäntöönpanossa. Tähän mennessä ei ole havaittu laajoja sääntöjenvastaisuuksia lukuun ottamatta edellisessä kohdassa kuvattua Bulgarian tilannetta.

KOHDAT 61–65. Komission yhteinen vastaus kohtiin 61–65:

Komissio korostaa vaikutuksen laajuuden mittaamisvaikeuksien osalta, että myös yhteenvetoraportin² mukaan päätelmät perustuvat toimenpiteisiin, joiden osalta voidaan varmuudella todeta, että vaikutus oli asetetun tavoitteen kannalta myönteinen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että aloitteet, joiden vaikutus oli vähäisempi tai uskottavuus heikompi, olivat tehottomia ja että niillä ei ollut vaikutusta tavoitteeseen. Kuten yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksista käy ilmi, useimmissa tapauksissa ne päinvastoin kuvastavat pikemminkin sitä, ettei jälkiarviointikertomuksessa tehty vaikutusta koskevia päätelmiä, kuin sitä, että kertomuksessa olisi arvioitu, ettei vaikutusta ollut tai se oli vähäinen. Lisäksi yhteenvetoraportissa todetaan, että vaikutuksen suuruus korreloi sen kanssa, kuinka helppo se on mitata. Lisäksi mitattavuuden ja toimenpiteen toteuttamisajan välillä on yhteenvetoraportin mukaan vahva yhteys, koska prosessia on jo virtaviivaistettu ja mittausmenetelmät ja -tavat on määritelty selkeämmin.

Ks. myös komission vastaus kohtaan 07.

² Synthesis of Rural Development Programmes (RDP) ex-post evaluation of 2007–2013 – Evaluation Study, s. 16.

Komissio korostaa, että jäsenvaltioita ei vaadita seuraamaan tai valvomaan järjestelmällisesti, jatkuuko investointihankkeiden toiminta lakisääteisen pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson jälkeen, eikä sitä voida pienten hankkeiden suuren määrän vuoksi edellyttääkään. Lisäksi tietosuojasäännöt rajoittavat komission mahdollisuuksia harjoittaa tällaista valvontaa suoraan. Komissio voi kuitenkin kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään paremmin yrityrekistereitä tai muita suuria tietokantoja.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 66–70)

Komission vastaukset:

KOHDAT 66–69. Komission yhteinen vastaus kohtiin 66–69:

Komissio on samaa mieltä siitä, että valintamenettelyä voitaisiin parantaa etenkin edistämällä hankkeiden laadun parempaa tapauskohtaista arviointia tuensaajien hankekuvauksen perusteella. Tuettujen hankkeiden pitkän aikavälin vaikutus riippuu edelleen useista ulkoisista tekijöistä, kuten makrotalouden kehityssuuntauksista ja kriiseistä, joihin valintamenettelyillä ei voida vaikuttaa.

Suositus 1 – Kohdennetaan menot paremmin elinkelpoisiin hankkeisiin

Komissio hyväksyy suosituksen.

Komissio helpottaa hyvien käytäntöjen jakamista jäsenvaltioiden välillä.

Suositus 2 – Lievennetään riskiä siitä, että rahoitettuja kohteita otetaan henkilökohtaiseen käyttöön

2 A. Komissio hyväksyy suosituksen.

Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa erityisesti tulevassa eurooppalaisessa YMP-verkostossa, jotta voidaan jakaa ja vaihtaa parhaita käytäntöjä ja helpottaa siten politiikan tehokasta täytäntöönpanoa. Tavoitteena on varmistaa myönnettävän tuen mahdollisimman suuri EU:n tason lisäarvo. Komissio kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään YMP:n strategiasuunnitelmiin tarvittaessa asiaankuuluvia pysyvyyksivaatimuksia myönnetyn tuen tyyppin mukaan.

B. Komissio kannustaa edelleen jäsenvaltioita myöntämään tukea rahoitusvälineiden, kuten lainojen ja takausten, muodossa erityisesti taloudellisesti elinkelpoisiin investointeihin, jotka tuottavat tuloja tuensaajalle.

2. B. Komissio hyväksyy suosituksen.

70. Ei ole olemassa oikeusperustaa, jonka nojalla jäsenvaltioita voitaisiin vaatia seuraamaan järjestelmällisesti, ovatko tuetut hankkeet toiminnassa asetuksessa (EY) N:o 1698/2005 ja

asetuksessa (EU) N:o 1303/2013 säädetyn pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson jälkeen. Tämä aiheuttaisi jäsenvaltioille kohtuuttoman hallinnollisen rasituksen.

Suositus 3 – Hyödynnetään arvioinnissa suurten tietokantojen tarjoamia mahdollisuuksia

3 A. Komissio hyväksyy suosituksen.

Komissio auttaa jäsenvaltioita yksilöimään relevantit tietolähteet ja vaihtamaan parhaita käytäntöjä.

3 B. Komissio hyväksyy suosituksen.